KONFERENCE

IEDVESMAS RŪPNĪCA: PILSONISKĀS INICIATĪVAS VIDEI UN ILGTSPĒJAI

RŪPNĪCA

DARI : RESURSI

#CLIMATE OF CHANGE

Iniciatīvas ilgtspējīgai attīstībai: LATVIJAS PLATFORMA ATTĪSTĪBAS SADARBĪBAI

"Šī konference simboliski noslēdza LAPAS aktīvo līdzdalību Eiropas Jaunatnes gadā, nododot tālāk gada laikā ciešā mijiedarbībā ar jauniešiem, ekspertiem un kopienām radīto pieredzi, kā arī iedvesmojot vienam otru iesaistīt jauniešus vides un ilgtspējas iniciatīvās arī turpmāk. Tā bija drosmīga pašiniciatīva būt daļai no Eiropas Jaunatnes gada, ko LAPAS uzņēmās, ikdienā nestrādājot ar jauniešu auditoriju, lai parādītu, ka katra organizācija savās aktivitātēs var iesaistīt jauniešus, lai dotu viņiem iespēju kā līdzvērtīgiem diskutēt ar ekspertiem, lai stiprinātu prasmes un iniciatīvu ar miniprojektu atbalstu. Jaunieši var, to pierāda arī kampaņa „Jaunieši par klimatu" – 20 iniciatīvas savās kopienās, kas radošā un sabiedrībā aktuālā veidā aicina apkārtējos dzīvot videi draudzīgāk un ilgtspējīgāk."

/LAPAS direktore, Inese Vaivare/

Eiropas Jaunatnes gada laikā LAPAS rīkoja 20 diskusijas četros Latvijas reģionos, apkopojot 333 jauniešu priekšlikumus, kas iesniegti Konferencei par Eiropas nākotni, kā arī iekļauti Latvijas NVO ziņojumā par Ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu (2022), kas prezentēts ANO forumā. Vairāk nekā 50 jauniešu gada laikā līdzdarbojušies LAPAS platformā jauniešiem „Attīstības iniciatīvu RŪPnīca", kurā no dažādiem rakursiem pētīja vides ilgtspējas tēmu un 2022. gada rudenī nāca klajā ar pašu veidotu kampaņu „Jaunieši par klimatu". Šī kampaņa tematiski turpināja 2021.gadā realizēto "Mērķē attīstībā", kuras ietvaros tika izstrādāti arī metodiskie materiāli darbam ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem gan formālajā gan neformālajā izglītībā.
Lai veidotu izpratni par ilgtspējīgas attīstības daudzdimensionālo dabu, LAPAS izstrādājusi Globālās izglītības vadlīnijas, ar mērķi veicināt globālās izglītības pieejas veiksmīgu integrāciju un izmantošanu izglītības procesā, sabiedrības izpratnes veicināšanā, interešu aizstāvībā un globālās izglītības partnerības darbībā.

Seko LAPAS jaunumiem ZIŅU LAPĀ, kurā drīzumā ziņosim par LAPAS resursu krātuves : jaunās mājas lapas atklāšanu, kā arī topošās mācību platformas aktualitātēm !
Seko jaunumiem www.lapas.lv , Facebook , Twitter , Linkedin , Instagram , TikTok , Youtube

LAPAS

Klimata rīcību puzle: rīks klimatam saudzīga dzīvesveida plānošanai : ZAĻĀ BRĪVĪBA

Dzīvesveida pamatu veido patēriņš, tāpēc mūsu dzīvesveids nosaka, cik daudz patērējam dabas resursus un cik daudz radam vides piesārņojumu un atkritumus. Līdz ar to, mūsu dzīvesveids nosaka arī, cik lielā mērā ietekmējam klimata pārmaiņas un to rezultātā radušos globālo klimata krīzi.

Ietekmi uz klimatu var arī aprēķināt. Metode, ko izmanto šiem aprēķiniem, ir dzīves cikla novērtējums. Tas atklāj, cik daudz resursu un enerģijas ir nepieciešams un kāds ir vides ietekmju daudzums visiem mūsu patērētajiem produktiem un pakalpojumiem visā to dzīves ciklā no resursu ieguves līdz to nonākšanai atkritumos. Šo kopējo patēriņa ietekmi uz klimatu bieži vien dēvē arī par oglekļa pēdu. Tā tiek izteikta kilogramos vai tonnās CO2 ekvivalentu, ko gada laikā radām savu vajadzību apmierināšanai.

Gada vidējā Latvijas iedzīvotāju pēda ir 5,8 tonnas (salīdzinājumam, vidēja oglekļa pēda vienam iedzīvotājam Igaunijā ir 9,9 tonnas, Vācijā 9,5 tonnas, Francijā 6,4 tonnas, Ungārijā 4,9 tonnas CO2e gadā).

Vispārējās ANO klimata pārmaiņu konvencijas Parīzes nolīgums paredz, ka globālās CO2e emisijas līdz 2030. gadam ir jāsamazina līdz 2,5 tonnām CO2e uz cilvēku gadā, bet 2050. gadā šīs emisijas nevar būt lielākas par 0,7 tonnām CO2e uz cilvēku gadā. Lai sasniegtu šos mērķus mums savas klimata ietekmes līdz 2030. gadam ir vidēji jāsamazina vairāk kā uz pusi, bet līdz 2050. gadam ir jātuvojas nulles emisiju līmenim.

Mūsu lielākās emisijas saistās ar transportu, jo daudz pārvietojamies ar privāto autotransportu un lidmašīnām. Otra būtiskākā emisiju joma ir pārtikas patēriņš, kam seko mājokļa joma ar tā uzturēšanai nepieciešamo enerģijas patēriņu. Vidējais Latvijas iedzīvotājs vislielāko oglekļa emisiju daudzumu – 41 % rada ar pārvietošanos saistītajā jomā. Tālāk seko pārtikas patēriņš – 21 %, mājokļa joma – 17 %, dažādu pakalpojumu izmantošana – 11 %, dažādu preču izmantošana – 7 % un apģērba patēriņš – 3 %.

Lielu daļu no pārmaiņām dzīvesveidā var panākt, mainot politiku un infrastruktūru, jo šķēršļi bieži vien ir ārēji, tādēļ to ieviešanai var būt jāveic arī plašāki sociāli un politiski priekšdarbi. Taču oglekļa pēdas samazinājums ir iespējams arī veicot izmaiņas dzīvesveidā: kā patērējam, dzīvojam, pārvietojamies un pavadām brīvo laiku. Lai būtu ērtāk izvēlēties sev atbilstošās rīcības, zinātniskās literatūras analīzes rezultātā esam apkopojuši dzīvesveida rīcības, kas ļauj samazināt savu CO2 pēdu. Tās sadalījām četrās jomās – pārtikas patēriņš, pārvietošanās, mājoklis un brīvā laika pavadīšana. Šo sarakstu var izmantot kā ceļa karti ar rīcību ieteikumiem, kuras var ieviest savā dzīvesveidā tuvākā vai tālākā nākotnē. Lai sasniegtu 2030. gada un 2040. gada mērķus, vienai mājsaimniecībai nav jāveic visi soļi, tādēļ sarakstu var uztvert arī kā sev iespējamo un pieņemamo rīcību atlases rīku.

Klikšķini te un atradīsi klimatu saudzējošu dzīvesveidu rīcību sarakstu.

Te atradīsi mūsu pieredzes aprakstu par to, kādas spēles izmantojam, lai stāstītu par 1,5 C dzīvesveidu.

Un te ir apkopojums par Latvijas iedzīvotāju un ekspertu uzskatiem par klimatu saudzējošu dzīvesveidu.

Projekta “1,5 °C dzīvesveids ES” pētnieku komanda no Zaļās brīvības: Jānis Brizga, Kārlis Lakševics, Inga Belousa. Klimatu saudzējošu dzīvesveidu pētām projektā “1,5 °C dzīvesveids ES: klimatu saudzējoša dzīvesveida aktualizēšanas un ieviešanas rīcībpolitika un rīki”.

Seko projektam sociālajos tīklos:

- Mājaslapa: https://latvia.onepointfivelifestyles.eu/
- Facebook: @EU1.5Lifestyles
- Twitter: @1pt5lifestyles
- LinkedIn: EU 1.5° Lifestyles

1,5 °C dzīvesveids ES: Klimatu saudzējoša dzīvesveida aktualizēšanas un ieviešanas rīcībpolitika un rīki https://latvia.onepointfivelifestyles.eu/
Projekts ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas programmas “Apvārsnis 2020” saskaņā ar granta līgumu Nr. 101003880.

Pilsoniskā līdzdalība pasaules ilgtspējīgai attīstībai: attēlu karuselis: UNESCO un UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀ KOMISIJA

Kā veicināt pilsonisko līdzdalību pasaules ilgtspējīgai attīstībai?
Darbnīcā uzzināsim, kādus materiālus piedāvā UNESCO un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija šī mērķa sasniegšanai un kā tos vislabāk likt lietā.

Aktivitātē, pētot zīmīgas fotogrāfijas, spriedām par nozīmīgiem šodienas un vēsturiskiem notikumiem, kas ietekmē ikvienu no mums un ļauj aizdomāties par nesaraujamajām saitēm, kas vieno cilvēkus dažādās pasaules daļās, un par cilvēka lomu, nozīmi un atbildību dabas resursu saglabāšanā.

Visi darbnīcā pieminētie materiāli lejuplādējami šeit: https://www.unesco.lv/lv/noderigi-resursi-skolam

- Rīcības labirints. Metodiskais materiāls
- Skolas darbībā. Pilsoniskā līdzdalība pasaules ilgtspējīgai attīstībai. Ceļvedis skolotājiem
- Skolas darbībā. Pilsoniskā līdzdalība pasaules ilgtspējīgai attīstībai. Ceļvedis skolēniem
- Metodiskais materiāls "Laiks Ilgtspējīgas attīstības mērķiem"
- Globālā pilsoniskuma izglītība. Tēmas un mācību mērķi.

Spēles un spēles veida metodes izglītības procesos: IZGLĪTOJOŠO SPĒĻU UN METOŽU ASOCIĀCIJA

Kā padarīt izglītības procesu aizraujošāku un iesaistīt tajā dalībniekus? Kā nopietnu informāciju pasniegt vieglākā veidā? Atbilde uz šiem jautājumiem ir - izmantojot SPĒLES un SPĒLES VEIDA METODES. Izglītojošo spēļu un metožu asociācijas vadītajā darbnīcā bija iespējams iepazīties ar vairāk nekā 15 dažādām spēles veida metodēm, kuras radījuši spēļu izstrādātāji no Latvijas.

Izglītojošo spēļu un metožu asociācija
https://www.facebook.com/Izglitojoso.spelu.metozu.asociacija

Stāstu stāstiem izstrādātās spēles
https://stastustastiem.lv

52 pakāpienu izstrādātās spēles
https://www.52pakapieni.lv

Tavas metodes interneta veikals dažādu spēlu iegādei
http://www.tavasmetodes.lv

Sadarbības spēles jauniešiem : BRAIN GAMES

Brain Games ir 100% Latvijas uzņēmums, kurš galda spēles redz kā iemeslu sanākt kopā un jēgpilni pavadīt laiku. Mūsu vīzija ir galda spēļu kļūšana par vienu no populārākajiem hobijiem Baltijā.
Ja ir interese sadarboties saistībā par pasākumiem, spēļu iegādi vai konsultācijām, droši sazinaties ar: sabine@brain-games.com

Darbnīcā izmēģinātās galda spēles:

- Team 3:

https://www.brain-games.lv/products/team3-pink
https://www.brain-games.lv/products/team-3-green

- Citas sadarbības spēles:

Micro Macro: https://www.brain-games.lv/products/micromacro-noziegumu-pilseta
Tikai Viens: https://www.brain-games.lv/products/tikai-viens
Mysterium: https://www.brain-games.lv/products/mysterium-galda-spele

- Sarežģītākas sadarbības spēles:

Pandemic: https://www.brain-games.lv/products/pandemic-galda-spele
Latvijas Neatkarības karš: https://www.brain-games.lv/products/latvijas-neatkaribas-kars-1918-1920-galda-spele

- Sadarbības kāršu spēles:

The Mind: https://www.brain-games.lv/products/the-mind-galda-spele
Black Stories (dažādi varianti): https://www.brain-games.lv/search?q=black*%20stories*&type=product
Similo (dažādi varianti): https://www.brain-games.lv/search?q=similo*&type=product

Nākotnes aplis : UZVEDIBA.LV

Nākotnes formulēšanas darbnicā tās dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar biedrības uzvediba.lv izstrādātajiem metodiskajiem materiāliem, kā arī kopīgi spēlēt vides spēli - Sarunu aplis. Tā ir kopsadarbības spēle, kuras laikā dalībniekiem bija iespēja formulēt savus mērķus, apzināt šķēršļus un iespējas, kā arī plānot resursus ceļā uz to. Šajā procesā piedalījās ne tikai paši spēlētāji, bet arī vērotāji, gan uzdodot jautājumus, gan sniedzot dažādas perspektīvas, gan mācoties un gūstot empātisku pieredzi paši.

Uzvediba.lv izstrādātās spēles:
https://www.uzvediba.lv/metodologija/

Bezmaksas resursi:
https://www.uzvediba.lv/bezmaksas-resursi/

Uzzini, iedvesmojies un iesaisties : PASAULES DABAS FONDS

Pasaules Dabas Fonda vides izglītības aktivitātes veidotas tā, lai veicinātu virzību no "vienkāršas mācīšanās" uz praktisku rīcību - "soļu speršanu", kur indivīdi un grupas apzinās, kā viņu rīcība var ietekmēt globālu un lokālu problēmu risi- nāšanu un kā var aktīvi darboties planētas labā.

Darbnīcā bija iespēja iepazīties ar dažādiem biedrības izstrādātiem digitālajiem rīkiem (kalkulatoriem), spēlēm/ aktivitātēm, darba lapām un iniciatīvām skolotāju un jauniešu atbalstam, iesaistoties formālās un neformālās izglītības darba organizēšanā. Cik Tu esi klima- tam draudzīgs? Kāda ir Tava ietekme uz Baltijas jūru? Kāds ir pie skolas tuvējās ūdens krātuves ūdens stāvoklis? Vai zini, kuri ir lielie plēsēji, ar kuriem varam lepoties Latvijā?

Izstrādātie testi, kalkulatori un spēles:
https://lv-pdf.panda.org/publikacijas_un_testi/testi_un_speles/

Publikācijas : https://lv-pdf.panda.org/publikacijas_un_testi/publikacijas/

Pasaules Dabas Fonds | WWF

Demokrātijas stiprināšanas skola : EIROPAS KUSTĪBA LATVIJĀ un DOTS

Biedrība "Eiropas Kustība Latvijā" sadarbībā ar fondu atvērtai sabiedrībai "DOTS" īsteno projektu "DemokrātiJĀ!". Tas sekmē Latvijas skolu JĀ! demokrātijas kultūras stiprināšanai skolas ikdienā, apzinoties, ka nav pietiekami mācīt par demokrātiju, jo demokrātijā ir jādzīvo.

Pielaiko demokrātiju : http://www.demokratijaskola.lv/pasnoverteļuma-riks/
Smelies idejas IDEJU STROPĀ : http://www.demokratijaskola.lv/idejas/

Darbnīcas ietvaros bija iespēja iepazīties ar projekta metodiskajiem materiāliem un izpēlēt spēli DemokrātiJĀ, kuras mērķis ir veidot savu valsti, izprast demokrātijas pamatelementu nozīmību, kā arī apzināties demokrātiskas valsts iespējas un riskus.

Spēle DemokrātiJĀ: http://www.demokratijaskola.lv/wp-content/uploads/2022/02/DemokratijasKuka_materiali.pdf

Spēles Instrukcija: http://www.demokratijaskola.lv/wp-content/uploads/2022/02/Speles_instrukcija.pdf

Eiropas Kustība Latvijā
European Movement - Latvia

PULCHRA / Atvērta platforma līdzdarbīgai dabaszinātņu mācīšanai pilsētā: Bērnu Vides skola

Projektā pilsētu skolu skolēni pētīja vides un ilgtspējības jautājumus savās pilsētās, īpašu uzmanību pievēršot pilsētai kā ekosistēmai. Skolu komandas sadarbībā ar apkārtējo kopienu, zinātniekiem, profesionāļiem un uzņēmumiem veica izpēti un izstrādāja ar reālo dzīvi saistītus projektus. Zinātņu komandas kopā izzināja un risināja īpašus pilsētas izaicinājumus, par rezultātiem informējot iedzīvotājus ar skolēnu - zinātnes reportieru palīdzību. Zinātnes komandas organizēja pilsētas izaicinājuma pasākumus, kuros aicināja piedalīties ikvienu interesentu.

Interaktīvajā platformā https://platform.pulchra-schools.eu/ ir publicēti 92 skolu projekti.
Skolēni pētīja siltuma salas pilsētās, mēģināja palielināt bioloģisko daudzveidību, uzlabot atkritumu apsaimniekošanu vai taupīt enerģiju savā kopienā. Tāpat tika mēģināts saistīt cilvēkus ar dabu un rosināt izmantot videi draudzīgāku transportu.
Vairāk par skolēnu projektiem lasiet emuārā https://pulchra-schools.eu/blog/ , projekta sociālo tīklu profilos Facebook, Twitter, Youtube, ziņu lapās https://saite.lv/IKE

- Interaktīva platforma skolu un ekspertu sadarbībai https://platform.pulchra-schools.eu/
- Materiāli kas atbalsta skolēnu pētnieciskajā izziņā balstītu mācīšanos – takas, pētījumi un eksperimenti pilsētvidē https://saite.lv/Gwd
- Jauno zinātnes reportieru rokasgrāmata https://saite.lv/RXI
- Brīvpieejas tiešsaistes kurss par pilsētu kā ekosistēmu, balstīts uz ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem https://platform.pulchra-schools.eu/city-challenges/ ar materiāliem latviešu valodā https://saite.lv/xKM
- Attālās izpētes rīks https://saite.lv/XJT

Ja vēlaties uzzināt vairāk par PULCHRA projektu un iedrošināt skolēnus lemt par pilsētu ekosistēmu problēmu risināšanu, varat smelties iedvesmu no PULCHRA lietotnes! Papildiniet to ar jaunu informāciju un iesakiet to citiem!
Lejupielādējiet lietotni Google Play vai App Store

Projektu Latvijā koordinē Bērnu Vides skola. Par šo un citiem projektiem vairāk informācijas www.videsskola.lv.

Pasākumu organizē biedrība "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai" ar Eiropas Savienības DEAR programmas finansiālu atbalstu.